

ENESE

Enese Község Önkormányzata

9143 Enese, Szabadság út 25.

Honlap: www.enese.hu

E-mail: polgarmester@enese.hu

Polgármester: Mesterházy József Tibor

Enese Rábaköz – Tóköz – Hanság találkozásánál helyezkedik el. A község területén már az újkőkor idejéből találtak használati tárgyakat. A régészeti kutatások során avar, római és árpád-kori leletek kerültek elő.

1270-ben kelt iratok majorsággként említik a települést. Birtokosa az Enessey család volt. A település elnevezése az évszázadok folyamán többféle változatban (Inse, Énese) szerepel a 16. századig.

A török seregek először 1529-ben égették fel a falut és a következő évtizedekben még háromszor. Az 1691-es kanonoki látogatásról készült jegyzőkönyv alapján Enesét még mindig elpusztított faluként említi.

A falunak ezekben a századokban több földbirtokosa volt. Enese azon kuriális községek közé tartozott, melyet nem érintett Mária Terézia 1767-es úrbéri rendelete.

A földeken gabonanövényeket termeltek, szarvasmarha, ló-és juhtenyésztés folyt. Mivel a faluban csak közbirtokosság lakott, a cselédeket, napszámosokat a szomszéd községekből hozták. Ez a helyzet 1885-ben változott meg, ezzel a gazdasági és társadalmi jellege is megváltozott a falunak.

A falu településképe az 1900 évektől folyamatosan alakult ki. Házhelyeket mértek ki, új utcákat nyitottak.

A falu jelentős épületei a Kesserű ezredes kúriája, amely ma az óvodának ad otthont, a Tschurl-kastély, a mai Kultúrház, valamint a Barcza kúria, mely ma a Polgármesteri Hivatal. Az iskola 1865-ben épült a településen.

A faluban két templom található. A katolikus 1895-ben, míg az evangélikus 1952-ben épült. Régen az iskolában volt az evangélikus istentisztelet, mivel evangélikus templom ekkor még nem volt a faluban, csak egy harangláb. A tanteremben lévő oltár és harmónium ma az evangélikus templomban van, a harangláb harangjai pedig a toronyban szólnak.

A falu híres szülötte Bancsó Lajos szobrász és festőművész. 1909. március 1-jén született Enesén. Festményein, grafikáin, szobrain, apró kerámiáin az őt körülvevő természet, az emberek, a tájak jelennek meg. 89 éves koráig alkotott. Enesén a katolikus templomban látható az általa készített Krisztus koporsó, illetve a temetőben a testvére szobra.

Enesén 1756-ban született Enessey György történelemíró, a 18. századvégi vármegyei közélet

jeles alakja. Iskolái befejezése után a családi birtokon közösen gazdálkodtak édesapjával. Emellett tudományos írói ambícióinak élt. 1797-ben készült el a cigány nemzet eredetével, történetével, valamint nyelvével foglalkozó művének kéziratával. 1799-ben jelent meg Győr vármegye régiségekről és emlékekről szóló gyűjteménye. 45 évesen halt meg.

Hetvényi (Simstich) István 1827. február 6-án született Győrben. 1858-ban került Enesére tanítónak. 37 évig volt itt tanító. Eleinte sok nehézséggel kellett szembenéznie és megküzdnie. A pedagógia munka mellett kertészkedéssel is foglalkozott, melyre tanulóit is oktatta. Szemzés útján rózsákat nemesített,

elsőként szőlőt telepített, gyümölcsös kertet alakított ki. Enesén termelték az Európai hírű enesei spárgát. Írásai szakkiadványokban jelentek meg.

